

Bemærkninger til lovforslaget.

Spørgsmålet om at indføre en enkepensionsordning, der giver en enke ret til under visse nærmere betingelser at oppebære en pension, har i de senere år flere gange været genstand for overvejelse. Således udkom i 1948 en betænkning af et af Danske Kvinders Nationalråd nedsat udvalg med det formål at undersøge, hvad der kunne gøres for at forbedre enkerens kår i Danmark. I betænkningen stilledes der forslag om, at enker i de første 13 uger efter mandens død skulle have en efterindtægt svarende til det højeste dagpengebæleb i sygekasserne. En almindelig enkerente burde derimod efter betænkningen ikke indføres, men for enker med hjemmeværende børn under 18 år burde enkebørnsbidraget fra det tredje barn forhøjes, således at det blev muligt for enken at leve af børnebidragene.

I betænkningen „Den enlige Moder“, der blev afgivet i 1953 af en af Danske Kvinders Nationalråd og Dansk Kvindesamfund nedsat kommission, går man ligeledes ind for, at der ydes en generel overgangshjælp til enker, uden at der tages stilling til de nærmere regler; i betænkningen peges dog på muligheden af at yde forhen gifte mødre — herunder enker — hjælp til underhold som særhjælp efter individuel bedømmelse i overensstemmelse med princippet i forsorgslovens §§ 263 og 281 om hjælp til tuberkuloseramte m. fl. og indkaldte værnepligtige.

Kommissionen mente ikke at kunne stille forslag om en almindelig hjælp i form af faste tilskud eller bidrag til enlige mødre, da mødrenes forskelligartede kår ville gøre en individuel bedømmelse af behovet ønskelig. Man ville dog ikke tage stilling til spørgsmålet om en pensionsordning for enlige som led i en folkepensionering.

I den af folkeforsikringskommissionen i 1955 afgivne betænkning er spørgsmålet om indførelse af en pensionsordning for enker ligeledes taget op, og de politiske repræsentanternes mindretalsindstillinger indeholder udtalelser herom, jfr. betænkningens afsnit 8. I de af repræsentanterne for Socialdemokratiet og Det konservative Folkeparti afgivne indstillinger indeholdes således skitser til ordninger, hvorefter der ydes nærmere angivne grupper af enker pension med bestemte fradragregler, og også indstillingerne fra repræsentanterne for de andre politiske partier indeholder bemærkninger om de særlige problemer for enkerne og andre enligt stillede kvinder.

Bestemmelser om særlig støtte til enker og andre

enlige kvinder er hidtil gennemført som en udbygning af forsorgslovens bestemmelser om ydelse af hjælp efter en individuel bedømmelse; således er der ved lov nr. 152 af 30. april 1955 og lov nr. 259 af 2. oktober 1956 om ændringer i lov om offentlig forsorg gennemført bestemmelser, hvorefter hjælp til enker og enlige mødre, hvilken hjælp hidtil, bortset fra børnebidragene, i almindelighed havde været ydet som kommunehjælp, i betydeligt omfang kan ydes som særhjælp uden retsvirkninger.

Efter forsorgslovens § 282, således som denne bestemmelse er affattet ved de 2 nævnte love, vil der til alle enker i trangstilfælde kunne ydes hjælp i indtil 13 uger efter mandens død. Hjælpen ydes efter lignende principper som den hjælp, der ydes tuberkuloseramte, indkaldte værnepligtige m. fl., og den kan i ganske særlige tilfælde ydes i indtil ½ år efter mandens død. En lignende hjælp kan i særlige tilfælde ydes til kvinder med børn under 18 år, som bliver separeret eller skilt uden forudgående separation.

Efter overgangshjælpens udløb kan der i visse tilfælde i trangstilfælde som særhjælp ydes underholdshjælp i et omfang svarende til, hvad der i almindelighed ville kunne ydes som kommunehjælp. En sådan underholdshjælp kan ydes til kvinder, der bliver enker efter det fyldte 50. år, og til enlige mødre med børn under 18 år samt til enlige mødre, der har oppebåret sådan hjælp indtil et barns fyldte 18. år, og som på dette tidspunkt er fyldt 45 år. Hjælpen er betinget af, at pågældende på grund af nedsat erhvervssevne, på grund af deltagelse i en uddannelse eller på grund af børnenes pasning ikke er i stand til at tage arbejde eller ikke er i stand til at påtage sig arbejde i normalt omfang.

Der kan endelig til enker og enlige mødre med børn under 18 år, uanset vedkommendes alder, ydes hjælp til uddannelse og til underhold i uddannelsesstiden.

Under forhandlingerne i folketinget vedrørende den ovennævnte lov nr. 259 af 2. oktober 1956 om ændring i lov om offentlig forsorg samt om lov nr. 258 af 2. oktober 1956 om ændring i lov om folkeforsikring vedrørende indførelse af folkepension m. m. drøftedes påny spørgsmålet om at gennemføre en egentlig enkepensionsordning, men i den af folketingsudvalget i juni 1956 afgivne betænkning blev der givet udtryk for den opfattelse, at der knyttede sig så mange problemer til indførelse af en sådan ordning, at spørgsmålet burde under-